



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 11.6.2002
COM(2002) 301 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Προς την πλήρη ανάπτυξη κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Προς την πλήρη ανάπτυξη κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς

Πίνακας περιεχομένων

Συνοψη	3
1. Εισαγωγή.....	4
2. Προσφατες Εξελίξεις και Τρεχουσα Κατασταση των Κινητών Επικοινωνιών Τρίτης Γενιάς.....	5
2.1 Οικονομικό περιβάλλον	6
2.2 Τεχνολογία	7
2.3 Αγορά υπηρεσιών τρίτης γενιάς.....	9
2.4 Περιβάλλον κανονιστικών ρυθμίσεων.....	11
3. Προσ την Πλήρη Ανάπτυξη Κινητών Επικοινωνιών Τρίτης Γενιάς: Προκλήσεις και Απαντήσεις	12
3.1 Σταθερότητα του περιβάλλοντος κανονιστικών ρυθμίσεων.....	14
3.2 Μέτρα για την υποστήριξη της εγκατάστασης και ανάπτυξης υπηρεσιών τρίτης γενιάς.....	16
3.3 Μακροπρόθεσμη προσέγγιση	19
4. Συμπεράσματα	22

Παράρτημα 1: Υπηρεσίες τρίτης γενιάς – εποπτικό σχήμα

Παράρτημα 2: Γλωσσάριο

ΣΥΝΟΨΗ

Κατά τη στιγμή όπου τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν εκδώσει άδειες τρίτης γενιάς, οι μεγάλες προσδοκίες από την εισαγωγή νέας γενιάς κινητών επικοινωνιών βρίσκονται σε σημαντική αναντιστοιχία με τις απτές δυσχέρειες του κλάδου να καταστεί εμπορική πραγματικότητα στην Ευρώπη.

Οι προηγμένες ασύρματες τεχνολογικές πλατφόρμες, όπως οι κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς, αποτελούν ουσιώδες δομοστοιχείο για την επίτευξη των στόχων της κοινωνίας της πληροφορίας όσον αφορά καταναλωτική ζήτηση, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα και δημιουργία θέσεων εργασίας. Τούτο υπογραμμίστηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, τον Μάρτιο του 2002, όπου ζητήθηκε από την Επιτροπή να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης *«έκθεση όπου θα αναλύονται συνολικά τα εμπόδια που απομένουν για την πλήρη διάδοση των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς.»*

Στο έγγραφο παρέχεται εποπτεία της σημερινής κατάστασης του κλάδου των επικοινωνιών τρίτης γενιάς, αναλύονται οι μείζονες οικονομικές, τεχνικές και κανονιστικές προκλήσεις που συνδέονται με την εισαγωγή και διάδοση επικοινωνιών τρίτης γενιάς και προσδιορίζονται δυνατότητες υποστήριξης αυτής της διαδικασίας.

Ο καλύτερος τρόπος για να εξυπηρετηθεί ο κλάδος είναι να αφεθεί στην αγορά η προώθηση της διαδικασίας, ενώ οι δημόσιες αρχές μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία εμπιστοσύνης εξασφαλίζοντας προβλέψιμο και σταθερό κανονιστικό περιβάλλον, το οποίο θα συμβάλει στη δημιουργία ανταγωνιστικής αγοράς που θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα των καταναλωτών. Μπορούν, στο άμεσο μέλλον, να διευκολύνουν την υλική εγκατάσταση δικτύων μέσω εναρμόνισης των όρων και επιτάχυνσης των διαδικασιών. Μακροπρόθεσμα, με την εναρμόνιση των όρων αδειοδότησης και εκχώρησης σε κλίμακα ΕΕ θα αποφευχθούν οι στρεβλώσεις της αγοράς και η αβεβαιότητα στον κλάδο.

Η εμπέδωση και εδραίωση των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς αποτελεί συνεχιζόμενη διεργασία για την οποία απαιτείται αδιάλειπτη προσοχή εκ μέρους των δημόσιων αρχών. Δεν υφίστανται εύκολες απαντήσεις στις εκκρεμούσες προκλήσεις, οι κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς έχουν όμως αναπτύξει επαρκή προωθητική δύναμη ώστε να υπερβούν τις δυσχέρειες του παρόντος. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη όσον αφορά τις υφιστάμενες δυνατότητες.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τον Μάρτιο του 2001, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τις κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς¹. Στο έγγραφο αυτό η Επιτροπή προσδιόρισε ορισμένους παράγοντες που ενδέχεται να έχουν καθοριστική επίδραση στην επιτυχή εμπέδωση και ανάπτυξη υπηρεσιών τρίτης γενιάς στην ΕΕ, πρότεινε δε σχετικές γραμμές δράσης.

Έπειτα από ένα έτος, και σε χρονική στιγμή κατά την οποία όλα σχεδόν τα κράτη μέλη έχουν εκδώσει άδειες τρίτης γενιάς, οι μεγάλες προσδοκίες που είχαν συνδεθεί με την εισαγωγή νέας γενιάς κινητών υπηρεσιών – περαιτέρω ενισχυόμενη από το δημοφιλή χαρακτήρα και τη συνεχιζόμενη αύξηση της διείσδυσης των κινητών επικοινωνιών κατά το τελευταίο έτος – βρίσκονται σε σημαντική αναντιστοιχία με τις απτές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ο κλάδος και με το γεγονός ότι, με λίγες εξαιρέσεις, οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς δεν αποτελούν ακόμα εμπορική πραγματικότητα στην Ευρώπη.

Αφετέρου, η Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας δεσμεύτηκε για την επίτευξη ενός φιλόδοξου στόχου οικονομικής και κοινωνικής ανανέωσης². Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 της Επιτροπής ήταν μέρος της ανταπόκρισης στην πρόκληση αυτή³. Οι προηγμένες τεχνολογικές πλατφόρμες ασύρματης πρόσβασης, όπως οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς, αποτελούν βασικό δομοστοιχείο για την επίτευξη των στόχων της κοινωνίας της πληροφορίας, όσον αφορά την ικανοποίηση της ζήτησης των καταναλωτών, την αύξηση της παραγωγικότητας, την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Υπό την προοπτική αυτή, η ανάπτυξη και διάδοση δικτύων και υπηρεσιών τρίτης γενιάς αποτελεί σημαντικό στόχο και βρίσκεται ψηλά στις προτεραιότητες όλων των εμπλεκομένων. Πολλοί συντελεστές συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή και στις προκλήσεις που σχετίζονται με τα επόμενα βήματα, που αποτελούν το αποτέλεσμα σύνθετης αλληλεπίδρασης παραγόντων, όχι όλων απευθείας σχετιζόμενων με τον καθαυτό κλάδο των κινητών επικοινωνιών. Περαιτέρω, η εισαγωγή υπηρεσιών τρίτης γενιάς συνιστά μείζον βήμα και θα απαιτηθεί χρόνος ώστε να διευθετηθούν οι διάφορες αλλαγές που θα επιφέρει. Ανάμεσά τους περιλαμβάνεται η τεχνική υλοποίηση, η ανάπτυξη νέας αγοράς υπηρεσιών, η προσαρμογή των επιχειρηματικών δομών σε μια νέα αξιακή αλυσίδα, καθώς και νέοι τύποι καταναλωτικής συμπεριφοράς.

¹ “Η εισαγωγή κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς στην Ευρωπαϊκή Ένωση: η τρέχουσα κατάσταση και η περαιτέρω πορεία”, COM(2001)141 τελικό, 20.3.2001.

² Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας, τον Μάρτιο του 2000, καθόρισε ως στρατηγικό στόχο, έως το 2010 να έχει καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης (Συμπεράσματα της Προεδρίας, παράγραφος 5). Για το πλήρες κείμενο, βλέπε <http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>.

³ Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 προτάθηκε από την Επιτροπή στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας και υποστηρίχθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα τον Ιούνιο του 2000. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόσφατα νέο σχέδιο δράσης, eEurope2005 (COM(2002)263 τελικό), που θα αξιολογηθεί κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης, τον Ιούνιο του 2002. Πληροφορίες σχετικά με το eEurope βρίσκονται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/informuvation_society/eeurope/action_plan/index_en.htm.

Το Μάρτιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης επανεπιβεβαίωσε στα συμπεράσματά του τη σημασία των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς για την πρόοδο της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ευρώπη, κάλεσε δε την Επιτροπή «να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης έκθεση όπου θα αναλύονται συνολικά τα εμπόδια που απομένουν για την πλήρη διάδοση των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς»⁴.

Επιχειρώντας να αποτελέσει ρεαλιστική και αντικειμενική αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης και να προσδιορίσει, κατά περίπτωση, προτεραιότητες δράσης, η παρούσα ανακοίνωση παρέχει εποπτεία των πρόσφατων εξελίξεων και της σημερινής κατάστασης του κλάδου των επικοινωνιών τρίτης γενιάς από τη σκοπιά της οικονομίας, της τεχνολογίας, της αγοράς και των κανονιστικών ρυθμίσεων (κεφάλαιο 2). Στη συνέχεια αναλύονται οι μείζονες προκλήσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη και εισαγωγή υπηρεσιών τρίτης γενιάς και προσδιορίζονται εναλλακτικές δυνατότητες σε επίπεδο ΕΕ για την υποστήριξη της διαδικασίας αυτής (κεφάλαιο 3). Στην ανάλυση αυτή γίνεται αναφορά και αξιολογούνται δράσεις που έχουν αναληφθεί έπειτα από την έκδοση της τελευταίας ανακοίνωσης, προσδιορίζονται τα απαιτούμενα μέτρα για την αντιμετώπιση βραχυμεσοπρόθεσμων αναγκών και προτείνονται ορισμένες μελλοντικές γραμμές δράσης βάσει της έως τώρα αξιολόγησης της εισαγωγής και διάδοσης των επικοινωνιών τρίτης γενιάς.

2. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΡΙΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ

Η εισαγωγή και διάδοση υπηρεσιών τρίτης γενιάς συνεπάγεται σύνθετη αλληλεπίδραση μεταξύ διαφόρων συντελεστών (πρβλ. το σχεδιάγραμμα του παραρτήματος 1). Εξετάζοντας τα οφέλη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς είναι προφανές ότι ο καταναλωτής – δηλ. τα άτομα, οι επιχειρήσεις και η κοινωνία ως σύνολο – πρέπει να τεθεί στο κέντρο. Για την παροχή υπηρεσιών τρίτης γενιάς πρέπει οι συντελεστές της αγοράς να αναπτύξουν και να λειτουργήσουν δίκτυα, να παράσχουν ελκυστικές εφαρμογές, περιεχόμενο και υπηρεσίες, καθώς και να διαθέσουν κατάλληλα τερματικά. Σε ένα απλοποιημένο σχήμα, οι συμμετέχοντες κύριοι συντελεστές είναι οι κατασκευαστές, οι φορείς εκμετάλλευσης και οι πάροχοι λογισμικού/περιεχομένου, η αξιακή αλυσίδα εξελίσσεται όμως στην πραγματικότητα προς την κατεύθυνση μιας πολύ συνθετότερης δομής, όπου τα συμφέροντα των συντελεστών εν μέρει αλληλοεπικαλύπτονται. Όλα τα συμμετέχοντα μέρη έχουν ανάγκη οικονομικών πόρων που διατίθενται μέσα από διαφορετικούς διαύλους. Τέλος, το πλαίσιο ορίζεται από κανονιστική ρύθμιση σε διάφορα επίπεδα (τοπικό/περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο), καθώς επίσης και από οργανισμούς ανάπτυξης προτύπων ή φορείς διαχείρισης ραδιοφάσματος. Όλοι οι συντελεστές δεν επιδιώκουν μόνο διαφορετικά συμφέροντα, αλλά και δρουν με βάση διαφορετικά χρονοδιαγράμματα όσον αφορά τη συνεισφορά τους στην ανάπτυξη, εισαγωγή και διάδοση των υπηρεσιών τρίτης γενιάς.

Εκτός από τον εγγενώς σύνθετο χαρακτήρα του, το δίκτυο αυτό των συμφερόντων δεν εξελίσσεται εν κενώ, αλλά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις γενικές τάσεις στην οικονομία, την τεχνολογία και τις υπηρεσίες, εξαιτίας του ευρύτερου φάσματος

⁴ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, Μάρτιος 2002, συμπεράσματα της Προεδρίας, παράγραφος 41. Το πλήρες κείμενο βρίσκεται στη διεύθυνση <http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>

δραστηριοτήτων που προκύπτουν από το προσφερόμενο ευρύ φάσμα υπηρεσιών. Υπό την έννοια αυτή, η ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς είναι κατά πολύ συνθετότερη από ό,τι υπήρξε η δεύτερη γενιά κινητών επικοινωνιών.

Από την ανασκόπηση των εξελίξεων που σημειώθηκαν μετά το τελευταίο έτος παρατηρείται ότι έχει εξελιχθεί σημαντικά ο ρόλος ορισμένων από τους εμπλεκόμενους συντελεστές καθώς και ο αντίκτυπος της σχέσης τους.

2.1 Οικονομικό περιβάλλον

Κατά τη διάρκεια του 2001 η παγκόσμια οικονομία υποχώρησε, μολονότι στην Ευρώπη και, περισσότερο, στις ΗΠΑ διαγράφεται σταδιακή ανάκαμψη. Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών δεν αποτέλεσε εξαίρεση στην επιβράδυνση αυτή.

Ωστόσο, η κοινοτική αγορά τηλεπικοινωνιών σημείωσε τις καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με την εν γένει οικονομία, με κύκλο εργασιών ύψους 224 δις ευρώ και αύξηση αγοράς περίπου 10% κατά το 2001, όπου ο κλάδος των κινητών τηλεπικοινωνιών είχε συμμετοχή ύψους περίπου 40%⁵. Επίσης, η διείσδυση των κινητών επικοινωνιών στην Κοινότητα υπερβαίνει πλέον το 75% (αύξηση περισσότερο από 10% σε σχέση με το 2001), με συνολικές πωλήσεις 125 εκατομ. χειροσυσκευών το 2001. Το μέσο εισόδημα ανά χρήστη, έπειτα από αύξηση κατά την τελευταία δεκαετία, σταθεροποιήθηκε σε ύψος 30 ευρώ περίπου μηνιαίως.

Παρά τις συγκριτικά καλές αυτές επιδόσεις, ο τομέας αντιμετώπισε αυξανόμενη πίεση εκ μέρους των χρηματοοικονομικών αγορών. Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου, που χαρακτηρίστηκε από αύξηση που υπερέβαινε το μέσο όρο, ο τομέας αποφάσισε να προβεί σε σημαντικές επενδύσεις, ιδίως στην απόκτηση μεριδίων αγοράς (συγχωνεύσεις και εξαγορές) καθώς και σε μελλοντική επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς, δαπανώντας ποσό ύψους 110 δις ευρώ για αδειοδοτήσεις. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα απότομη αύξηση του χρέους των τηλεπικοινωνιακών οργανισμών και κατά συνέπεια να υποβαθμιστεί η αξιολόγηση της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Η διαδικασία αδειοδότησης τρίτης γενιάς ασφαλώς συνέβαλε στην κατάσταση αυτή, αποτελεί όμως έναν μόνο παράγοντα μεταξύ διάφορων άλλων που επηρεάζουν συνολικά τον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Η υποβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης συνεχίστηκε κατά το τελευταίο έτος, ενώ παρατηρήθηκε σημαντική υποχώρηση της τρέχουσας χρηματιστηριακής αξίας, τόσο των φορέων εκμετάλλευσης όσο και των κατασκευαστών. Η διάθεση επενδυτικών πόρων είναι σημαντικά περιορισμένη σήμερα, ιδίως για εναλλακτικούς φορείς και νεοεισερχόμενους. Τούτο συμβαίνει τη στιγμή κατά την οποία έπειτα από σειρά ετών προετοιμασίας, απαιτούνται σημαντικοί οικονομικοί πόροι εκ μέρους των φορέων εκμετάλλευσης των δικτύων για την υλική ανάπτυξη και διάδοση των δικτύων και για την προετοιμασία των προσφορών υπηρεσιών.

Η τάση αυτή συνέβαλε σε υποχώρηση της συνολικής επιχειρηματικής προοπτικής του τομέα των τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των φορέων κινητών επικοινωνιών. Η αύξηση του ανταγωνισμού στον τομέα, η οποία προήλθε από την ελευθέρωσή του, συμπίπτει σήμερα με δυσχέρειες στην μετάβαση, από πλευράς

⁵ Έκθεση 2002 του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Τεχνολογιών Πληροφορικής (ΕΙΤΟ).

τεχνολογίας και αγοράς. Ιδιαίτερα οι συντελεστές που δεν μπορούν να αξιοποιήσουν την εμπειρία τους από τις υπηρεσίες δεύτερης γενιάς ούτε να εκμεταλλευθούν τη βάση πελατών τους, εκτίθενται σε επαχθείς οικονομικές υποχρεώσεις πριν ακόμα μπορέσουν να αποκτήσουν εισοδήματα από την παροχή υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών.

Το δυσχερές οικονομικό περιβάλλον υποχρέωσε όλους τους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των κινητών φορέων, σε αναθεώρηση της στρατηγικής τους, με προτεραιότητα την επανεξισορρόπηση των ισολογισμών τους, με την πώληση μη βασικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, την αναζήτηση νέων εισοδηματικών πηγών και τον εντοπισμό τρόπων περιορισμού των δαπανών κεφαλαίου. Η γενική αυτή τάση του τομέα επηρέασε επίσης με διαφορετικούς τρόπους τα σχέδια για την ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης προτίμησαν, λόγου χάριν, τη διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων αύξησης του μέσου εισοδήματος ανά χρήστη εξετάζοντας την προσφορά νέων υπηρεσιών δεύτερης γενιάς, όπως οι υπηρεσίες βάσει GPRS⁶. Ο περιορισμός των επενδυτικών δαπανών αποτελεί επίσης προτεραιότητα για τους φορείς εκμετάλλευσης, όπως προκύπτει από τις διάφορες περιπτώσεις κοινής χρήσης δικτυακής υποδομής, μέσω της οποίας οι φορείς εκμετάλλευσης αναμένουν σημαντική μείωση της αρχικής δαπάνης κεφαλαίου τους.

Η εν γένει δυσχερής οικονομική κατάσταση για τους φορείς εκμετάλλευσης τους οδήγησε σε επαναξιολόγηση της βιωσιμότητας υπηρεσιών τρίτης γενιάς σε αγορές με μεγάλο αριθμό σχετικά αδειοδοτημένων φορέων. Έχει αρχίσει επίσης συζήτηση σχετικά με την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής σε περίπτωση που καταστεί αναπόφευκτη γενικότερη ανασυγκρότηση.

Για τους κατασκευαστές, η οικονομική δυσχέρεια δεν εκφράστηκε μόνο ως αυξανόμενη πίεση εκ μέρους των φορέων εκμετάλλευσης στις τιμές δικτυακού εξοπλισμού, αλλά επίσης και ως αυξημένη χρηματοδότηση των πωλητών όσον αφορά τερματικό εξοπλισμό, με τελικό αποτέλεσμα την επιβάρυνση των επιχειρηματικών αποτελεσμάτων των κατασκευαστών. Επιπλέον, περιορίστηκαν οι πωλήσεις χειροσυσκευών εξαιτίας κορεσμού της αγοράς και των περιορισμένων επενδύσεων των φορέων εκμετάλλευσης σε επιδοτούμενα τερματικά. Μια περαιτέρω τάση είναι η σύναψη συμμαχιών ή και συμφωνιών εξωτερικής ανάθεσης όσον αφορά την ανάπτυξη και κατασκευή χειροσυσκευών τρίτης γενιάς.

Το οικονομικό περιβάλλον παρουσιάζει εν γένει προβληματικές πλευρές και έχει επηρεάσει την εισαγωγή και ανάπτυξη υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Δεν υλοποιήθηκαν, ωστόσο, οι εξαιρετικά απαισιόδοξες προβλέψεις του τελευταίου έτους και η βιομηχανία έχει αρχίσει να αντιμετωπίζει το ζήτημα.

2.2 Τεχνολογία

Καθώς πλησιάζει η αναγγελθείσα εγκατάσταση υπηρεσιών τρίτης γενιάς, καθίσταται καίριο το ζήτημα ύπαρξης λειτουργούντος δικτυακού και τερματικού εξοπλισμού. Οι σχετικές εκθέσεις – τόσο όσον αφορά επιτυχίες όσο και περιπτώσεις αποτυχίας –

⁶ Γενική Πακετική Ραδιοϋπηρεσία: εξέλιξη της τεχνολογικής πλατφόρμας GSM που παρέχει τη δυνατότητα ‘πακετομεταγόμενης’ μετάδοσης μέσω δικτύων GSM.

συχνά δεν συνεκτιμώνται εντός του πλαισίου τους και ερμηνεύονται κατά διαφορετικό και αντιφατικό τρόπο.

Σήμερα, φαίνεται ότι υπάρχει εμπιστοσύνη ότι διατίθεται δικτυακός εξοπλισμός και οι κατασκευαστές έχουν αναλάβει να εγγυηθούν τη διαλειτουργικότητά του. Επί του παρόντος δεν διατίθενται επαρκή τερματικά για τους χρήστες. Η ικανότητα παραγωγής μεγάλων παρτίδων τερματικών προκύπτει, ωστόσο, από τις αναφορές σχετικά με συμβάσεις διανομής σε ορισμένους φορείς εκμετάλλευσης, καθώς και από την ανακοίνωση προσφοράς νέων μοντέλων χειροσυσκευών τρίτης γενιάς πριν από το τέλος του έτους.

Οι εργασίες τυποποίησης που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους στο πλαίσιο του 3GPP⁷ συνέχισαν την επιτυχή πορεία τους. Μείζον ορόσημο απετέλεσε η έκδοση νέων δεσμών προδιαγραφών (εγκρίθηκε η 4η έκδοση και εκκρεμεί η 5η) που προετοιμάζουν σταδιακά το δρόμο για δίκτυα τρίτης γενιάς που τελικά θα βασίζονται ανεξαιρέτως σε πρωτόκολλα Ίντερνετ. Πρόκειται για αποφασιστικής σημασίας εξέλιξη για τους φορείς εκμετάλλευσης, καθώς προαναγγέλλει προσέγγιση πλήρους ενοποιημένου δικτύου (δηλ. κινητού και σταθερού) επαγγελλόμενη έτσι μια δικτυακή αντίληψη με εγγυημένο βάθος χρόνου. Στο πλαίσιο αυτό συμβάλλει και η ισχυρή ώθηση της Επιτροπής, υποστηριζόμενη και από πρόσφατο ψήφισμα του Συμβουλίου⁸ όσον αφορά την κατάρτιση της εισαγωγής του πρωτοκόλλου IPv6.

Όσον αφορά τις χειροσυσκευές έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος σε σχέση με το περασμένο έτος: σημειώθηκε μετάβαση από πρωτότυπα στην ανάπτυξη των πρώτων μοντέλων τρίτης γενιάς που μπορούν πλέον να διατεθούν στην ευρωπαϊκή αγορά. Στην Ιαπωνία, όπου οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς τέθηκαν σε λειτουργία πέρυσι, λειτουργούν σήμερα περισσότερα από 100.000 τερματικά 3G, από περιορισμένο αριθμό κατασκευαστών, με διαθέσιμη ποικιλία βασικών μοντέλων (δηλ. χειροσυσκευή με βιντεοκάμερα, τερματικό τύπου προσωπικού ψηφιακού βοηθού, συνδεδεμένη υπομονάδα διεπαφής για προσωπικούς υπολογιστές). Διάφοροι κατασκευαστές έχουν αναγγείλει για το δεύτερο εξάμηνο του 2002 τη διάθεση στην ευρωπαϊκή αγορά τερματικών τρίτης γενιάς με δυνατότητα «δίτροπης» λειτουργίας (δεύτερη και τρίτη γενιά), χαρακτηριστικό αποφασιστικής σημασίας για τον ευρωπαϊό καταναλωτή, που έχει εξοικειωθεί σε περιβάλλον με πλήρη κάλυψη υπηρεσιών δεύτερης γενιάς, ιδίως δεδομένου ότι η κάλυψη τρίτης γενιάς θα γίνει σταδιακά. Διατίθενται ήδη πρόσθετα νέα χαρακτηριστικά για ευρωπαϊκά τερματικά τρίτης γενιάς, άλλα δε αναμένονται στο εγγύς μέλλον: έγχρωμες οθόνες υψηλής ευκρίνειας και αντίθεσης, βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση που θα αυξήσει τη χωρητικότητα των μπαταριών, ενοποίηση πολυμεσικών λειτουργιών (δηλ. συσκευή MP3, ραδιόφωνο, παιχνίδια, δυνατότητα εγγραφής, ειδικευμένες λειτουργίες οργάνωσης όπως ημερολόγια, μικροδιαφυλλιστές και χειροσυσκευές με δυνατότητες Java).

⁷ Έργο εταιρικής συνεργασίας τρίτης γενιάς.

⁸ COM(2002)96, "Ίντερνετ νέας γενιάς – προτεραιότητα στις δράσεις για μετάβαση στο νέο πρωτόκολλο Ίντερνετ IPv6". Η ανακοίνωση αυτή προκάλεσε την κατάρτιση σχεδίου δράσης για το IPv6 που έχει σήμερα τεθεί σε ισχύ και που θα επιφέρει σημαντικά οφέλη για τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς, μόλις δημιουργηθεί η αγορά και διαφοροποιηθούν οι υπηρεσίες 3G (δηλ. αλληλεπίδραση ανθρώπου/μηχανής ή μηχανής/μηχανής: ποιότητα υπηρεσιών προσαρμόσιμη στις απαιτήσεις των εφαρμογών και εξασφάλιση της χρήσης χαρακτηριστικών IPv6).

Κατά το περασμένο έτος ολοκληρώθηκε επίσης η αναβάθμιση υφισταμένων δικτύων δεύτερης γενιάς σε GPRS. Η αναβάθμιση αυτή ανοίγει το δρόμο προς τις λεγόμενες υπηρεσίες 2,5 γενιάς (2,5G), που παρέχουν υψηλότερο ρυθμό μετάδοσης δεδομένων από ό,τι το σύστημα GSM και δυνατότητα «συνεχούς σύνδεσης», εγκαινιάζοντας σε δίκτυα GSM τον τρόπο λειτουργίας πακετομεταγωγής. Οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούν τα χαρακτηριστικά αυτά θα διαδραματίσουν προφανώς σημαντικό ρόλο στη δοκιμή και προετοιμασία της μελλοντικής αγοράς τρίτης γενιάς. Ήδη βρίσκονται στην αγορά χειροσυσκευές GSM με δυνατότητα GPRS.

Συμπερασματικά, η τεχνολογία τρίτης γενιάς φαίνεται σήμερα εμπεδωμένη, παρά ορισμένες τεχνικές δυσχέρειες που έχουν αναφερθεί (όπως διακοπή κλήσεων, απότομη μεταβολή τάσης στο λογισμικό τερματικού και ανεπαρκή χωρητικότητα μπαταριών), δυσχέρειες που πρέπει να θεωρηθούν συνηθισμένες κατά την εισαγωγή νέων προϊόντων σημαντικής τεχνολογικής καινοτομίας. Η ανάγκη εξασφάλισης της διαλειτουργικότητας των τερματικών αναγνωρίστηκε από κατασκευαστές και φορείς εκμετάλλευσης ως θέμα καίριας σημασίας· οι συντελεστές αυτοί δρούν από κοινού για την διευθέτηση των προβλημάτων που προκύπτουν από δυνατότητες που δεν έχουν ρυθμιστεί στα πρότυπα 3GPP.

2.3 Αγορά υπηρεσιών τρίτης γενιάς

Στην Ευρώπη δεν διατίθενται μέχρι στιγμής εμπορικές υπηρεσίες τρίτης γενιάς, εκτός από τις πιλοτικές δοκιμές υπηρεσίες μικρής κλίμακας στη Νήσο Man και στο Μονακό. Τούτο θεωρήθηκε ως γενική «καθυστέρηση» και ως ανησυχητική ένδειξη απουσίας προόδου της Ευρώπης στη μετάβαση προς δεδομενοκεντρικές υπηρεσίες στις κινητές επικοινωνίες. Ωστόσο, βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας⁹ καλούνται οι εθνικές διοικήσεις να καθορίσουν λεπτομέρειες αδειοδότησης που θα δώσουν τη δυνατότητα σε φορείς εκμετάλλευσης, αν το επιθυμούν, να προχωρήσουν στην εμπορική εκμετάλλευση υπηρεσιών τρίτης γενιάς, το αργότερο από τις αρχές του 2002. Στη νομοθεσία δεν καθορίστηκαν συγκεκριμένες ημερομηνίες για την έναρξη υπηρεσιών τρίτης γενιάς.

Στον υπόλοιπο κόσμο, υπηρεσίες τρίτης γενιάς διατίθενται εμπορικά μόνο στην Ιαπωνία, παρεχόμενες στην περιοχή του Τόκιο από τον Οκτώβριο του 2001. Έως τα τέλη Απριλίου του 2002, οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς είχαν προσελκύσει περίπου 106.000 πελάτες. Οριστικά συμπεράσματα μπορούν να υπάρξουν, ωστόσο, μόνον αφού έχουν καλυφθεί όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα και αφού οι χρήστες υπηρεσιών 3G αποκτήσουν εμπειρία των δυνατοτήτων περιαγωγής της νέας προσφοράς υπηρεσιών. Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι οι προσφορές υπηρεσίας δεδομένων που χρησιμοποιούν δίκτυα πρόσβασης 2,5G στην Ιαπωνία, δηλ. για προηγμένη υπηρεσία μηνυματοδοσίας, συμπεριλαμβανομένης της μετάδοσης σταθερής εικόνας με χρήση τερματικών που διαθέτουν κάμερα, φαίνεται ότι έχουν ιδιαίτερα θετική υποδοχή από τους καταναλωτές, όπως προκύπτει από την ταχεία αύξηση του αριθμού των χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών.

Υπάρχουν διάφορα ενθαρρυντικά μηνύματα ότι επίκειται η μετάβαση προς περιβάλλον υπηρεσιών εστιασμένων σε δεδομένα. Είναι πιθανό ότι οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς θα αντιμετωπίσουν αυξανόμενη ζήτηση στην αγορά μόλις καταστούν

⁹ Απόφαση 128/1999/EK. Το κείμενο διατίθεται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/radiospec/mobile/legislation/index_en.htm

εμπορική πραγματικότητα, όπως αναγγέλλουν διάφοροι αδειοδοτημένοι φορείς τρίτης γενιάς για το δεύτερο εξάμηνο του 2002.

Κατά πρώτο λόγο, η αύξηση της κίνησης SMS παραμένει σταθερή και οι φορείς εκμετάλλευσης έχουν σταθεροποιήσει το μερίδιο των εσόδων που αντλούν από την υπηρεσία αυτή¹⁰. Τα SMS αποτελούν τη μόνη υπηρεσία δεδομένων που διατίθεται σήμερα στην Ευρώπη σε ευρεία κλίμακα στην υπάρχουσα γενιά κινητών επικοινωνιών. Η ευρεία αποδοχή της ως «κανονικό» μέρος του πακέτου υπηρεσιών δεύτερης γενιάς υποδηλώνει ισχυρή ζήτηση για περισσότερο ειδικευμένες υπηρεσίες μηνυματοδοσίας που θα εξυπηρετηθούν από τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς. Όλοι οι φορείς εκμετάλλευσης απασχολούνται με τη διερεύνηση της επόμενης γενιάς υπηρεσιών μηνυματοδοσίας που θα προσφέρουν τη δυνατότητα επισύναψης πολυμεσικών αντικειμένων, όπως εικόνων, ηχητικών αποσπασμάτων και τόνων κωδωνισμού.

Δεύτερον, ο αριθμός των ευρωπαϊκών φορέων εκμετάλλευσης GSM που είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες GPRS ξεπέρασε τους 50 τον Ιανουάριο του 2002, μολονότι η νέα δυνατότητα υπηρεσιών δεν διαφημίστηκε σε πλήρη κλίμακα και η υποστήριξη ήταν μέχρι στιγμής επιφυλακτική. Αναμένεται ότι, μαζί με τη διάθεση τερματικών GPRS, θα υπάρξει σύντομα η ανταπόκριση όσον αφορά την αποδοχή των νέων υπηρεσιών που παρέχονται μέσω GPRS.

Τρίτον, οι υπηρεσίες “i-mode” (υπηρεσίες που βασίζονται σε δεδομένα με χρήση δικτύων GSM βελτιωμένων με GPRS) διατίθενται πλέον εμπορικά σε δύο κράτη μέλη (Γερμανία και Κάτω Χώρες), ενώ έχουν αναγγελθεί σε τρίτο κράτος μέλος (Βέλγιο). Πρόκειται για ισχυρή ένδειξη εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες 2,5G που παρέχονται από φορείς εκμετάλλευσης, εάν ληφθεί υπόψη ότι αναλαμβάνουν τον επιχειρηματικό κίνδυνο εμπορικής διάθεσης υπηρεσιών για τις οποίες απαιτούνται αποκλειστικά τερματικά.

Τέλος, επιδείξεις υπηρεσιών και εφαρμογών, όπως κράτηση εισιτηρίων, τηλεφόρτωση ακουστικών αποσπασμάτων ή και βιντεοκλίπ, τραπεζικές συναλλαγές, υπηρεσίες που βασίζονται σε εντοπισμό θέσης¹¹, και συχνά συνδυασμοί των παραπάνω δυνατοτήτων, αποτελούν μαρτυρία των συνεχιζόμενων προσπαθειών για την ανάπτυξη εξειδικευμένων εφαρμογών.

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους σημειώθηκε σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης των επικοινωνιών τρίτης γενιάς, ενώ αναμένεται ότι η τάση αυτή θα επιβεβαιωθεί το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Από τυχαίο έλεγχο των ανακοινώσεων που δημοσίευσαν ευρωπαϊκοί κάτοχοι αδειών τρίτης γενιάς προκύπτει ότι σημαντικός αριθμός τους αναμένει ή προτίθεται να αρχίσει την εμπορική παροχή υπηρεσιών τρίτης γενιάς πριν από το τέλος του 2002, ενώ οι άλλοι θα αρχίσουν το 2003 ή αργότερα. Εν τω μεταξύ, διατίθενται δίκτυα πρόσβασης 2,5G, μολονότι είναι ακόμα περιορισμένη η προσφορά εμπορικών υπηρεσιών. Είναι ακόμα νωρίς για να εκτιμηθεί σε ποιο βαθμό οι υπηρεσίες 2,5G αποτελούν

¹⁰ Τα μηνιαία στοιχεία κίνησης SMS στην Ευρώπη αυξήθηκαν, από περίπου 4 δισεκατομμύρια τον Ιανουάριο του 2000, σε 30 δισεκατομμύρια τον Δεκέμβριο του 2001. Με βάση τις τρέχουσες προβολές προκύπτει σταθερή αύξηση.

¹¹ Οι υπηρεσίες αυτές βασίζονται στην πληροφορία θέσης του χρήστη, προερχόμενη είτε από τη χρήση του κινητού δικτύου αφεαυτού ή από δορυφορικά συστήματα πλοήγησης, όπως το μελλοντικό ευρωπαϊκό σύστημα “Galileo”.

απαραίτητη ενδιάμεση γενιά, όπως πιστεύουν πολλοί παρατηρητές, για την ανάπτυξη μαζικής αγοράς υπηρεσιών δεδομένων. Οι στρατηγικές των φορέων εκμετάλλευσης διαφέρουν· ορισμένοι απ'αυτούς στοχεύουν πιθανώς σε έγκαιρη έναρξη προσφοράς υπηρεσιών τρίτης γενιάς για να ανταποκριθούν σε ζήτηση, κυρίως από επαγγελματικούς χρήστες, και για κινητή πρόσβαση σχετικά υψηλής ταχύτητας για δεδομένα.

2.4 Περιβάλλον κανονιστικών ρυθμίσεων

Στις αρχές του 2002 όλα τα κράτη μέλη είχαν οριστικοποιήσει ή τουλάχιστον αρχίσει τις διαδικασίες αδειοδότησης τρίτης γενιάς, όπως προβλέπεται στο κοινοτικό πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων. Εκτός από δύο χώρες (Γαλλία και Ιρλανδία) όπου εξελίσσεται ακόμα η διαδικασία χορήγησης αδειών τρίτης γενιάς, όλες οι χώρες έχουν πλέον εκδώσει σχετικές άδειες. Έως το τρίτο τρίμηνο του 2002 θα έχουν εκδοθεί 61 άδειες τρίτης γενιάς¹² στην ΕΕ.

Από τις διαδικασίες αδειοδότησης του προηγούμενου έτους προέκυψαν διάφορες τάσεις:

Μεταξύ των πέντε κρατών μελών που εξέδωσαν άδειες έπειτα από την τελευταία ανακοίνωση περί υπηρεσιών τρίτης γενιάς, τέσσερα (Γαλλία, Βέλγιο, Ελλάδα και Λουξεμβούργο) δεν επέτυχαν να προσελκύσουν επαρκή αριθμό ενδιαφερομένων για την έκδοση του συνόλου των προσφερόμενων αδειών· η τάση αυτή είναι πιθανό να επιβεβαιωθεί και στις εκκρεμείς διαδικασίες αδειοδότησης στη Γαλλία και την Ιρλανδία. Τούτο θα οδηγήσει σε κατάσταση όπου σε πέντε κράτη μέλη, μέρος του διαθέσιμου ραδιοφάσματος για υπηρεσίες τρίτης γενιάς θα παραμείνει επί του παρόντος αχρησιμοποίητο.

Όσον αφορά τους όρους που επισυνάπτονται στις άδειες τρίτης γενιάς, εξετάστηκαν λεπτομερώς οι υποχρεώσεις εισαγωγής και ανάπτυξης στις χώρες αυτές όπου οι υποχρεώσεις έγκαιρης κάλυψης αποδείχθηκαν ασύμβατες με την ύπαρξη και διάθεση εξοπλισμού ή τη ρεαλιστική δυνατότητα των φορέων εκμετάλλευσης να εγκαταστήσουν και να αναπτύξουν δίκτυα. Στην περίπτωση της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και του Βελγίου, το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα αναβολές των προθεσμιών εγκατάστασης και ανάπτυξης, που σε ορισμένες περιπτώσεις συνδέονταν με διαδικασία επανεκτίμησης της κατάστασης για τον καθορισμό νέων χρονοδιαγραμμάτων ανάπτυξης. Σε άλλα κράτη μέλη (Σουηδία και Φινλανδία), οι φορείς εκμετάλλευσης συμμορφώθηκαν με τις σχετικές υποχρεώσεις, αν και με συγκρότηση ελάχιστης διάρθρωσης δικτύου, για σκοπούς πειραματικής μάλλον, παρά εμπορικής υπηρεσίας. Η πλειονότητα των κρατών μελών καθόρισε υποχρεώσεις εγκατάστασης και ανάπτυξης με μεταγενέστερες καταληκτικές ημερομηνίες, δεν είναι επομένως του παρόντος η επαλήθευση των υποχρεώσεων αυτών.

Στη Γαλλία, έπειτα από τμηματική ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης, η τιμή της άδειας μειώθηκε σημαντικά και άλλαξε η διαδικασία πληρωμής, ώστε τα καταβαλλόμενα ποσά να εξαρτώνται περισσότερο από τον κύκλο εργασιών του μελλοντικού επιχειρηματικού εγχειρήματος. Στην Ιταλία εξετάζεται το ενδεχόμενο

¹² Εξάλλου, σε διάφορες υποψήφιες χώρες έχουν ολοκληρωθεί ή έχουν αρχίσει οι αντίστοιχες διαδικασίες αδειοδότησης τρίτης γενιάς.

επαναπροσαρμογής της διάρκειας της άδειας (από 15 σε 20 έτη). Στην Ισπανία πραγματοποιήθηκαν δύο ετήσιες προσαρμογές τελών δέσμευσης φάσματος που είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην επιχειρηματική θέση των φορέων εκμετάλλευσης.

Συμπερασματικά, στο τέλος της κοινοτικής διαδικασίας αδειοδότησης, ο αριθμός των κατόχων άδειας τρίτης γενιάς σε κάθε κράτος μέλος φαίνεται ότι επαρκεί για την ανάπτυξη ανταγωνιστικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη προέβησαν σε σειρά προσαρμογών όσον αφορά τους αρχικούς όρους αδειοδότησης.

3. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΡΙΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η Επιτροπή διεξήγαγε συνεχή και εξειδικευμένο διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους ενόψει της παρακολούθησης της εγκατάστασης και ανάπτυξης υπηρεσιών τρίτης γενιάς, δρομολόγησε δε σειρά δράσεων που προσδιορίζονται στην ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε το περασμένο έτος.

Η γενική συναίνεση που φαίνεται ότι προκύπτει από το διάλογο αυτό μπορεί να συνοψισθεί ως εξής:

- Στην κρίσιμη αυτή φάση της εγκατάστασης και ανάπτυξης υπηρεσιών τρίτης γενιάς, **καθοριστική σημασία έχει να αφεθεί η αγορά να λειτουργήσει** και οι συντελεστές να αντιμετωπίσουν τις συνήθεις τεχνολογικές προκλήσεις που τους επιφυλάσσονται. Η κανονιστική παρέμβαση ούτε αναμένεται ούτε είναι απαραίτητη. **Οι συντελεστές της αγοράς είναι έτοιμοι να αναλάβουν τις ευθύνες τους**, όπως έπραξαν μέχρι σήμερα. Η παρέμβαση στο χρηματοοικονομικό περιβάλλον δεν αποτελεί καθήκον των δημόσιων διοικήσεων που, ωστόσο, μπορούν μέσω της δράσης τους να συμβάλουν στην αύξηση της εμπιστοσύνης στον τομέα¹³.
- Ο **μακροπρόθεσμος στόχος εδραίωσης των υπηρεσιών τρίτης γενιάς ως μίας από τις τεχνολογικές πλατφόρμες για την παροχή υπηρεσιών μέσα στην καθολική κοινωνία της πληροφορίας αναγνωρίζεται και υποστηρίζεται**. Η υπενθύμιση του στόχου αυτού και η επιβεβαίωση της σχετικής ανειλημμένης υποχρέωσης της Ευρώπης θα συμβάλει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τομέα.
- Δεν υφίστανται βραχυπρόθεσμες λύσεις, αλλά η εγκατάσταση και ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς αποτελεί **εξελισσόμενη διαδικασία** που, εκτός από τις προσπάθειες των άμεσα εμπλεκόμενων, απαιτεί **εκ μέρους των δημόσιων αρχών συνέχιση της υποστήριξης και προσέγγιση με ευρύ πνεύμα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων**.

Βασισμένη σε αυτή τη συναίνεση, η Επιτροπή προσδιόρισε **τρεις γραμμές δράσης** που θα συμβάλουν στην επικούρηση του τομέα, υπογραμμίζοντας επίσης τη δέσμευση και τη συνεχιζόμενη υποστήριξη προς την επίτευξη του στόχου πλήρους ανάπτυξης υπηρεσιών τρίτης γενιάς.

¹³ Η υποστήριξη από θεσμικές τράπεζες, όπως η ΕΤΕπ είναι περιορισμένη αλλά επαρκής. Η αξία της υποστήριξης αυτής δεν έγκειται στην άμεση συμβολή της στη συνολική επένδυση, παρά στο μήνυμα εμπιστοσύνης για τον κλάδο που με τον τρόπο αυτό αποστέλλεται.

- Υπάρχει ζήτηση για **σταθερότητα του περιβάλλοντος των κανονιστικών ρυθμίσεων**. Η ρύθμιση θα πρέπει να προβλέπει εναρμονισμένο και διαφανές περιβάλλον που θα υποστηρίζει τα συμφέροντα των καταναλωτών. Οι μηχανισμοί του **νέου κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων** είναι προσαρμοσμένοι σε εξελισσόμενες αγορές και τεχνολογία και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη της ανάπτυξης των υπηρεσιών τρίτης γενιάς στην ευαίσθητη αυτή φάση.
- Έχουν προσδιοριστεί ορισμένες βραχυμεσοπρόθεσμες δυσχέρειες, για τις οποίες **ευνοϊκός είναι ο προορατικός, υποστηρικτικός ή ενθαρρυντικός ρόλος σε κοινοτικό επίπεδο**.
- Από τις εμπειρίες με τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς προκύπτει η ανάγκη, **άντλησης διδαγμάτων και έναρξης μακροπρόθεσμων πρωτοβουλιών** από τις οποίες τελικά θα επωφεληθούν τόσο οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς όσο και παρεμφερή έργα. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην προοπτική της επερχόμενης κοινοτικής διεύρυνσης.

Ο βελτιωμένος συντονισμός σε ευρωπαϊκή κλίμακα και ο περαιτέρω συντονισμός των πολιτικών ενδέχεται να είναι απαραίτητοι για την υπέρβαση των υφιστάμενων προκλήσεων όσον αφορά τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς, καθώς και για τη μελλοντική αντιμετώπιση τεχνολογιών και υπηρεσιών που βασίζονται στο ραδιοφάσμα. Βάσει του ισχύοντος πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων, τα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν διάφορες μεθόδους για την εκχώρηση ραδιοφάσματος σε φορείς εκμετάλλευσης τρίτης γενιάς (πλειστηριασμοί, συγκριτική επιλογή ή μίγμα των δύο μεθόδων) και επέβαλαν διάφορους όρους. Πρέπει να εξασφαλισθεί στενός έλεγχος της υφιστάμενης κατάστασης, όπου οι φορείς εκμετάλλευσης αντιμετωπίζουν 15 διαφορετικά ρυθμιστικά καθεστώτα, ώστε να αποφευχθεί η υπονόμηση της έννοιας της εσωτερικής αγοράς για υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών. Μελέτη για το θέμα αυτό διεξάγεται επί του παρόντος για λογαριασμό της Επιτροπής¹⁴.

Η θέσπιση του **νέου κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων** για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης για το ραδιοφάσμα¹⁵, αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου στην εξασφάλιση συνεκτικότητας στην ΕΕ όσον αφορά τις υπηρεσίες ασύρματων επικοινωνιών. Ο προβλεπόμενος **μηχανισμός διαφάνειας και συντονισμού** βάσει της νέας οδηγίας πλαίσιο θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σχετικά.

Με την **απόφαση για το ραδιοφάσμα** καθιερώνεται γενικό διαδικαστικό πλαίσιο και πλαίσιο πολιτικής για τη συζήτηση θεμάτων ραδιοφάσματος σε επίπεδο ΕΕ, για όλες τις κοινοτικές πολιτικές που βασίζονται στη χρήση ραδιοφάσματος (ιδίως τις τηλεπικοινωνίες, τις μεταφορές, τις ρ/τ εκπομπές, το διάστημα και την έρευνα). Η δημιουργία, στο πλαίσιο της εν λόγω απόφασης, δύο νέων φορέων (της ομάδας για την πολιτική ραδιοφάσματος και της επιτροπής ραδιοφάσματος) αποσκοπεί στην

¹⁴ Μελέτη για «Συγκριτική αξιολόγηση των καθεστώτων αδειοδότησης για κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς στην ΕΕ και ο αντίκτυπός τους στον κλάδο των κινητών επικοινωνιών».

¹⁵ Το νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και η απόφαση για το ραδιοφάσμα τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Απριλίου 2002, βλ. ΕΕ L 108, 24.4.02. Το νέο πλαίσιο θα ισχύσει έπειτα από 15μηνο χρονική περίοδο υλοποίησης από τα κράτη μέλη. Η απόφαση για το ραδιοφάσμα έχει άμεση ισχύ.

έγκαιρη εξασφάλιση του συντονισμού όσον αφορά τις διάφορες προσεγγίσεις των κρατών μελών.

3.1 Σταθερότητα του περιβάλλοντος κανονιστικών ρυθμίσεων

Κατά τη στάθμιση ωφελειών και μειονεκτημάτων από την αυστηρή εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στις άδειες τρίτης γενιάς που έχουν εκδοθεί, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι, κατ'αρχήν, **δεν πρέπει να μεταβληθούν οι όροι αδειοδότησης**, επειδή ο κλάδος εξυπηρετείται καλύτερα από ένα προβλέψιμο περιβάλλον. Η προβλεψιμότητα επιτρέπει την καθιέρωση επιχειρηματικών εγχειρημάτων κατά τρόπο βάσιμο και αξιόπιστο όσον αφορά την εξασφάλιση επενδυτικών πόρων.

Αλλαγές των όρων αδειοδότησης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μόνο εφόσον οι περιστάσεις έχουν μεταβληθεί απρόβλεπτα· στις περιπτώσεις αυτές πρέπει η κάθε τροποποίηση να είναι αναλογική, διαφανής και αμερόληπτη. Περαιτέρω, όταν εξετάζεται ενδεχόμενο αλλαγής, θα πρέπει τα κράτη μέλη να επεξεργάζονται εναρμονισμένη προσέγγιση, έχοντας ως βάση το νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων.

Από την ανάλυση του περιβάλλοντος κανονιστικών ρυθμίσεων για υπηρεσίες τρίτης γενιάς, όπως σκιαγραφήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, προκύπτει ότι πρέπει να εξετασθούν διάφορα θέματα ώστε να διατηρηθεί **προβλέψιμο περιβάλλον, βεβαίως όμως με την απαραίτητη ευελιξία**:

- Όσον αφορά **υποχρεώσεις εγκατάστασης και ανάπτυξης**, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ενδέχεται να απαιτηθεί προσαρμογή του τρόπου εγκατάστασης. Ωστόσο, οι αλλαγές αυτές πρέπει να πραγματοποιηθούν υπό διαφανείς και αντικειμενικούς όρους. Τούτο συνεπάγεται δημόσια διαβούλευση βάσει αναλυτικής και αιτιολογημένης πρότασης όσον αφορά την αλλαγή των υποχρεώσεων εγκατάστασης, δεδομένου ότι μπορούν να έχουν διαφορετική προέλευση (π.χ. όπως μη ύπαρξη/διάθεση εξοπλισμού και διαδικαστικές δυσχέρειες για την απόκτηση αδειών ανάπτυξης σταθμών βάσης). Σε περίπτωση που προτείνονται ανάλογες αλλαγές, θεωρείται ενδεδειγμένο να συζητούνται, στο κατάλληλο πλαίσιο, με άλλες εθνικές διοικήσεις με σκοπό την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστης πρακτικής, καθώς και προς την κατεύθυνση εναρμονισμένης προσέγγισης σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Αλλαγές όσον αφορά την **διάρκεια της άδειας** δεν αξιολογούνται από την Επιτροπή ως προτεραιότητα για την αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων προκλήσεων, επειδή επιδρούν μάλλον στη μακροπρόθεσμη επιχειρηματική ανάπτυξη, γεγονός που σήμερα δεν είναι σαφώς προβλέψιμο. Ενώ κατ'αρχήν είναι επιθυμητή η εναρμόνιση της χρονικής διάρκειας της άδειας σε κοινοτικό επίπεδο, τούτο συνιστά πολύ σύνθετη διαδικασία που, κατά την άποψη της Επιτροπής, δεν είναι επείγουσα δράση στο πλαίσιο της τρίτης γενιάς.
- **Αλλαγές σε τέλη αδειών και χρεώσεις ή άλλες πληρωμές που συνδέονται με τις άδειες τρίτης γενιάς** μετά το πέρας της διαδικασίας αδειοδότησης μπορούν να αποβούν ιδιαίτερα αρνητικές από επιχειρηματική σκοπιά. Η προοπτική ενός μεταβαλλόμενου επιπέδου δαπανών καθιστά ένα επιχειρηματικό εγχείρημα εν γένει απρόβλεπτο, ενώ οι αυξήσεις των πληρωμών είναι προφανές ότι επιβαρύνουν περαιτέρω τον κλάδο.

- Εκτός από τους όρους αδειοδότησης, όπως αυτοί διατυπώνονται στις άδειες τρίτης γενιάς, ενδέχεται να προκύψει ανάγκη αποσαφήνισης της κανονιστικής ρύθμισης σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στις αρχικές άδειες. Τούτο προέκυψε στην περίπτωση του **μερισμού δικτυακής υποδομής (NIS)**, που αρχικά δεν είχε εξεταστεί από τους φορείς εκμετάλλευσης, τώρα όμως θεωρείται ως δυνατότητα αντιμετώπισης περιβαλλοντικών μελημάτων, διευκολύνοντας την απόκτηση χώρου για σταθμούς βάσης καθώς και για μείωση της δαπάνης κεφαλαίου κατά την ανάπτυξη νέων δικτύων.
- Η περυσινή ανακοίνωση για τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς αποτέλεσε πρόσκληση για ευρεία συζήτηση του δυναμικού που παρέχει ο NIS. Η Επιτροπή δρομολόγησε έτσι διάλογο με τη βιομηχανία και τα κράτη μέλη, σε υφιστάμενα θεσμικά φόρουμ καθώς και σε συναντήσεις στρογγυλής τράπεζας με ηγετικά στελέχη της βιομηχανίας¹⁶. Ο εν λόγω διάλογος συνέβαλε στην αποσαφήνιση των όρων του κανονιστικού πλαισίου που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά το μερισμό (κοινή χρήση) δικτυακής υποδομής¹⁷, θέμα που δεν είχε αντιμετωπισθεί ρητά κατά την εποχή της αδειοδότησης τρίτης γενιάς. Το αποτέλεσμα ήταν γενική σύγκλιση απόψεων ως προς τον χειρισμό του NIS, παρά ορισμένες διαφορές που υφίστανται ακόμα μεταξύ κρατών μελών. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης για τη σύναψη συμφωνιών NIS σε εμπορική βάση είναι ακόμα περιορισμένες και είναι πολύ νωρίς ώστε να εκτιμηθεί πώς μπορεί να γίνει πλήρης εκμετάλλευση του δυναμικού των NIS, ισότιμα από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και υπό δίκαιους όρους. Κατά συνέπεια εξετάζεται η συνέχιση των εργασιών με τις εθνικές διοικήσεις προς την κατεύθυνση καθιέρωσης βέλτιστης πρακτικής όσον αφορά την προσέγγιση σε θέματα NIS. Στο πλαίσιο αυτό είναι επίσης σημαντική η συμμόρφωση με τους κανόνες ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές.

Η αναπόφευκτη προσαρμογή των όρων αδειοδότησης (όπως η εγκατάσταση και ανάπτυξη), καθώς και η αποσαφήνιση κανονιστικών πτυχών σχετικών με νέες τάσεις (όπως ο NIS), αποτελούν αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει, ωστόσο, τους μηχανισμούς που προβλέπονται στο **νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων**, που θα εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη τον Ιούλιο του 2003. Στην περυσινή ανακοίνωση, η θέσπιση της εν λόγω δέσμης ρυθμίσεων, αναγνωριζόταν ως βασικός ενδιάμεσος στόχος στη δημιουργία περιβάλλοντος που θα υποστηρίξει την εγκατάσταση και ανάπτυξη υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Οι διατάξεις των κειμένων που θεσπίστηκαν στις αρχές του 2002 υπογραμμίζουν την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών φορέων και της Επιτροπής ώστε να εξασφαλισθεί η συνάφεια των μέτρων που θα ληφθούν. Θέματα σχετικά με την αδειοδότηση τρίτης γενιάς θα εξετασθούν στους διάφορους φορείς που συγκροτούνται δυνάμει του νέου πλαισίου και της απόφασης για το ραδιοφάσμα.

¹⁶ Οι συζητήσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των ομάδων και επιτροπών του ισχύοντος πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες (Εθνικές Κανονιστικές Αρχές, επιτροπή αδειοδότησης, επιτροπή ONP). Επίσης, διοργανώθηκαν δύο συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας για τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς με τη συμμετοχή ανώτατων διευθυντικών στελεχών, φορέων εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών, τον Απρίλιο του 2001 και τον Μάιο του 2002.

¹⁷ Πληροφορίες σχετικά με τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες μερισμού δικτυακής υποδομής διατίθενται στην ιστοθέση της Επιτροπής:
http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/radiospec/mobile/index_en.htm.

Από τις συζητήσεις με τη βιομηχανία προέκυψαν ανησυχίες ότι οι εξουσίες που παρέχονται στους εθνικούς ρυθμιστικούς φορείς βάσει του νέου κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα περιττή ρύθμιση των υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Πρέπει, ωστόσο, να ληφθεί υπόψη ότι το νέο πλαίσιο βασίζεται σε προσέγγιση που περιορίζει τη ρύθμιση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις μη λειτουργίας της αγοράς. Οι αξιολογούμενες αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και πρέπει να διαθέτουν χαρακτηριστικά που δικαιολογούν την εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση. Στην αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας πλαίσιο σημειώνεται ότι οι νεοεμφανιζόμενες αγορές, όπου εκ των πραγμάτων είναι πιθανό ότι ο ηγετικός φορέας θα διαθέτει σημαντικό μερίδιο, δεν θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο μη ενδεδειγμένης ρύθμισης εκ των προτέρων. Και τούτο επειδή η επιβολή εκ των προτέρων υποχρεώσεων θα μπορούσε περιττά και άσκοπα να επηρεάσει τις συνθήκες του ανταγωνισμού που διαμορφώνονται μέσα στη νέα και αναδυόμενη αγορά. Στη φάση αυτή είναι δύσκολο να προβλεφθεί ο τρόπος κατά τον οποίο θα εξελιχθούν οι υπηρεσίες στο πλαίσιο των δικτύων τρίτης γενιάς ή που θα αναπτυχθούν και προσφερθούν οι σχετικές υπηρεσίες. Πολλές από τις υπηρεσίες που παρέχονται μέσω τεχνολογίας τρίτης γενιάς είναι πιθανό ότι θα αποτελέσουν νέες ή αναδυόμενες αγορές.

3.2 Μέτρα για την υποστήριξη της εγκατάστασης και ανάπτυξης υπηρεσιών τρίτης γενιάς

Εμπόδια στην υλική εγκατάσταση των δικτύων

Οι φορείς εκμετάλλευσης αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες κατά την εγκατάσταση των υλικών δικτύων, που αποτελεί προτεραιότητα επί του παρόντος. Η απόκτηση της **άδειας εγκατάστασης σταθμών βάσης** έχει αποβεί ιδιαίτερα δύσκολη σε ορισμένα κράτη μέλη, γεγονός που ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στο προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα εγκατάστασης και ανάπτυξης, καθώς και να αυξήσει απροσδόκητα τις δαπάνες.

Οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται αρχικά **στις επικαλούμενες επιπτώσεις υγείας από ηλεκτρομαγνητικές εκπομπές στους σταθμούς βάσης**, καθώς και σε **περιβαλλοντικά μελήματα**, καθώς πρόκειται να εγκατασταθεί μεγάλος αριθμός νέων ιστών τρίτης γενιάς. Στα περισσότερα κράτη μέλη η σχετική λήψη απόφασης πραγματοποιείται σε περιφερειακό ή και σε τοπικό επίπεδο, ενώ οι ισχύουσες διαδικασίες και κανόνες διαφέρουν σημαντικά (π.χ. οικοδομική άδεια από τοπικές αρχές). Άλλη δυσχέρεια που αντιμετωπίζουν οι φορείς εκμετάλλευσης είναι η απόδειξη συμμόρφωσης με τον κανονισμό περί εκπομπών, που εκδίδεται σε εθνικό επίπεδο και δεν είναι εναρμονισμένη σε κοινοτική κλίμακα. Για την αντιμετώπιση των δυσκολιών αυτών πρέπει να αναληφθεί δράση σε διάφορα επίπεδα.

Οι διαδικασίες **σχεδιασμού σε εθνικό και τοπικό επίπεδο** δεν αντιμετωπίζονται αφεαυτές στο κοινοτικό πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες. Ωστόσο, το νέο πλαίσιο ενθαρρύνει τις δημόσιες αρχές να θεσπίζουν μέτρα που διευκολύνουν την εγκατάσταση, όπως ο **συντοπισμός και ο μερισμός (κοινή χρήση) εγκαταστάσεων**. Οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν έτσι να επιβάλουν, υπό ορισμένους όρους, μερισμό ιστών/χώρων εγκατάστασης. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή υφιστάμενης πρακτικής μεταξύ τοπικών αρχών ώστε να εξευρεθούν λύσεις που θα υπηρετούν ταυτόχρονα στόχους περιβαλλοντικούς καθώς επίσης και της κοινωνίας της πληροφορίας. Αφετέρου, η Επιτροπή σημειώνει και ενθαρρύνει τις σημαντικές προσπάθειες που καταβάλλουν οι φορείς εκμετάλλευσης για

μεγαλύτερη διαφάνεια της διαδικασίας σχεδιασμού των υλικών τους δικτύων και για την προορατική, εκ μέρους τους, επιδίωξη διαλόγου με τους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο.

Έπειτα από συνεχείς προσπάθειες σε κοινοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται η προστασία της υγείας και η εναρμόνιση της **στάθμης εκπομπών** σε επίπεδα που θεωρούνται ασφαλή. Το 1999, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τα όρια έκθεσης σε μη ιοντίζουσα ακτινοβολία¹⁸, σύμφωνα με διεθνείς συστάσεις υγείας. Σε περίπτωση μη εναρμόνισης, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα καθορισμού των ορίων που θεωρούν ενδεδειγμένα, λαμβάνοντας υπόψη την ‘αρχή της προφύλαξης’. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα τη θέσπιση ιδιαίτερα περιοριστικών κανόνων σε ορισμένα κράτη μέλη. Η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσφατα έκθεση¹⁹, όπου συνοψίζονται οι πρακτικές των κρατών μελών και συνήγαγε ότι η έλλειψη εναρμόνισης δεν εμποδίζει μόνο τη βιομηχανία, αλλά και στους πολίτες δημιουργείται σύγχυση σχετικά με τα ασφαλή όρια εξαιτίας των διαφορετικών μεθόδων. Είναι επείγουσα η ανάγκη έναρξης διαλόγου μεταξύ εθνικών διοικήσεων με σκοπό την εναρμόνιση των ισχυόντων κανόνων.

Η Επιτροπή, κατ’εφαρμογή της οδηγίας R&TTE 1999/5/EK²⁰, ανέλαβε την εκπόνηση **τεχνικών προδιαγραφών για ασφαλή εξοπλισμό κινητών επικοινωνιών**. Οι προδιαγραφές αυτές είναι έτοιμες υπό μορφή εναρμονισμένων προτύπων για κινητά τερματικά και βρίσκονται στη φάση ολοκλήρωσης για τους σταθμούς βάσης, με αναφορά στα όρια που τίθενται στην σύσταση του Συμβουλίου του 1999²¹. Κατά συνέπεια θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της κανονιστικής συνάφειας σε κοινοτική κλίμακα. Επίσης, το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέπτυξε δραστηριότητα και αρμοδιότητες στο πεδίο των μετρήσεων ηλεκτρομαγνητικού πεδίου που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν για την εκπόνηση **εναρμονισμένων μεθόδων μέτρησης** για την αξιολόγηση των εκπομπών από σταθμούς βάσης κινητών επικοινωνιών.

Η Επιτροπή θεωρεί προτεραιότητα την προαγωγή εν γένει ευαισθητοποίησης και κατανόησης των αντικειμενικών κινδύνων που συνδέονται με τη χρήση τερματικών και σταθμών βάσης κινητών επικοινωνιών και επιδιώκει τη συμμετοχή στη συζήτηση των ενώσεων των χρηστών. Έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές ερευνητικές εργασίες όσον αφορά πιθανές επιπτώσεις στην υγεία. Από τις υφιστάμενες γνώσεις μεγάλου αριθμού επιστημονικών ερευνών²² δεν προκύπτει ότι μπορούν να αποδοθούν επιπτώσεις στην υγεία από την συνήθη χρήση εξοπλισμού κινητών επικοινωνιών που τηρεί τα υφιστάμενα όρια ασφαλείας όσον αφορά την έκθεση σε ακτινοβολία. Τούτο επιβεβαιώθηκε από την πρόσφατη επικαιροποιημένη γνώμη, η οποία ζητήθηκε από την επιστημονική επιτροπή της ΕΕ και που

¹⁸ Σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 1999, 1999/519/EK. Οι τιμές των συντελεστών ειδικής απορρόφησης (SAR) της σύστασης επιβεβαιώθηκαν, τον Οκτώβριο 2001, από την Επιστημονική Επιτροπή Τοξικότητας, Οικοτοξικότητας και Περιβάλλοντος.

¹⁹ Έκθεση σχετικά με την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου που περιορίζει την έκθεση του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (0Hz έως 300GHz), δημοσιεύεται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/health/ph/programmes/pollution/implement_rep_en.pdf.

²⁰ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 1999/5/EK της 9ης Μαρτίου 1999 σχετικά τον ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την αμοιβαία αναγνώριση της συμμόρφωσης των εξοπλισμών αυτών, ΕΕ L 091, 07.04.1999, σ. 10.

²¹ Τεχνικό πρότυπο EN 50360 για χειροσυσκευές.

²² Π.χ. των δραστηριοτήτων του προγράμματος COST (COST 244, 244β, 281) καθώς και ειδικών ερευνητικών προγραμμάτων του τρέχοντος, 5ου προγράμματος πλαισίου.

συμμερίζονται και άλλες, διεθνείς και εθνικές, επιστημονικές επιτροπές, καθώς και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ). Απαιτούνται, ωστόσο, περαιτέρω μελέτες για τη μείωση της έκθεσης του κοινού στα μακροχρόνια αποτελέσματα ηλεκτρομαγνητικών πεδίων καθώς και για την, εντός ασφαλών ορίων, συνολική έκθεση του σώματος σε πεδία ραδιοσυχνοτήτων. Η Επιτροπή προετοιμάζει επί του παρόντος **δημόσια ενημερωτική εκστρατεία** που θα συμβάλει σε καλύτερη επίγνωση του ζητήματος στο ευρύ κοινό· η Επιτροπή θα επιδιώξει σχετικά τη συνεργασία των κρατών μελών.

Η βελτίωση της νομικής και τεχνικής σαφήνειας θα αυξήσει εν γένει την προστασία και την εμπιστοσύνη των πολιτών, διευκολύνοντας την περαιτέρω εξάπλωση του δικτύου.

Δραστηριότητες E&A και eEurope: εστίαση σε νέες ασύρματες υπηρεσίες

Όπως δηλώθηκε στην περυσινή ανακοίνωση, η Επιτροπή αποδίδει μεγάλη σημασία στη συνέχιση των ερευνητικών προσπαθειών που συνοδεύουν τη σημερινή ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς, καθώς και τη μελλοντική εξέλιξή τους. Η πρόταση της Επιτροπής για το **6ο πρόγραμμα πλαίσιο**²³ περιέχει σχετικές δραστηριότητες. Εν τω μεταξύ, έχουν επιτευχθεί χρήσιμα αποτελέσματα με το 5ο πρόγραμμα πλαίσιο.

Οι χρήστες θα ενδιαφερθούν για μια νέα γενιά υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών που θα βελτιώνουν τις σήμερα προσφερόμενες υπηρεσίες. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δρομολόγησε τον Οκτώβριο του 2001 **πρωτοβουλία για εφαρμογές κινητών επικοινωνιών** με σκοπό να δοκιμασθούν καινοτόμες υπηρεσίες και εφαρμογές 2,5-3G με υποστήριξη δοκιμών σε πανευρωπαϊκή κλίμακα²⁴. Η πρωτοβουλία αυτή παρέχει στη βιομηχανία τη δυνατότητα από κοινού ανάπτυξης και δοκιμής σειράς καινοτόμων υπηρεσιών και εφαρμογών κινητών επικοινωνιών 2,5 και 3G, τον έλεγχο καταλληλότητας βασικών θεμάτων διαλειτουργικότητας και την εξέταση της μετάβασης στη νέα έκδοση του πρωτοκόλλου Ίντερνετ (IPv6), ολοκληρώνοντας έτσι το σχέδιο δράσης που αναφέρθηκε παραπάνω. Τα έργα που δρομολογήθηκαν είναι σπερματικές δράσεις για την προώθηση συλλογικής έρευνας σε επιλεγμένα πεδία, συμπεριλαμβανομένων των ρ/τ εκπομπών, των μεταφορών και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, της υγείας, του τουρισμού, του περιεχομένου και επιχειρηματικών εφαρμογών, καλύπτοντας βασικές πτυχές γενικού χαρακτήρα συναφείς με την αρχική φάση των υπηρεσιών 2,5 και 3G. Προβλέπεται μηχανισμός συνεχούς προβολής και ενημέρωσης των αποτελεσμάτων των εν λόγω έργων.

Καθοριστική σημασία για την αποδοχή της νέας γενιάς υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών θα έχει το περιεχόμενο. Από την άποψη αυτή, οι πληροφορίες του δημόσιου τομέα συνιστούν κεφάλαιο ανεκτίμητης αξίας για τους πολίτες. Είναι επομένως σημαντικό να εξασφαλισθεί η διάθεση των πληροφοριών αυτών ως πρώτη ύλη για διασυννοριακές υπηρεσίες πληροφοριών προστιθέμενης αξίας, όπως παρουσιάζεται στην πρόσφατη ανακοίνωση σχετικά με τις πληροφορίες του δημόσιου τομέα και την προτεινόμενη οδηγία για την επανάχρηση και εμπορική εκμετάλλευση εγγράφων του δημόσιου τομέα²⁵. Ο στόχος αυτός επιδιώκεται επίσης στο πλαίσιο του προγράμματος eContent, που στοχεύει στην ενθάρρυνση της

²³ Πληροφορίες για το 6ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα διατίθενται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/research/fp6/index_en.html.

²⁴ Η πρωτοβουλία αυτή δρομολογήθηκε το 2001 στο πλαίσιο του προγράμματος ΤΚΠ (IST).

²⁵ COM (2001)607 τελικό, COM(2002)207, 5 Ιουνίου 2002.

παραγωγής πολυγλωσσικού και πολιτιστικά διαφοροποιημένου περιεχομένου, καθώς και στην τόνωση της δυναμικής της ευρωπαϊκής αγοράς ψηφιακού περιεχομένου²⁶. Το νέο σχέδιο δράσης eEurope 2005 επιβεβαιώνει την σημασία των υπηρεσιών και περιεχομένου τρίτης γενιάς και προτείνει σχετικά γραμμές δράσεις.

Ανίχνευση νέων κανονιστικών εμποδίων

Στο βαθμό που διαμορφώνονται οι εφαρμογές τρίτης γενιάς προκύπτουν νέα θέματα κανονιστικών ρυθμίσεων εξαιτίας του μεγάλου εύρους των υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Η Επιτροπή θα ασχοληθεί με τα θέματα αυτά μόλις προκύψουν.

Ως παράδειγμα αναφέρεται ότι **η αναμενόμενη χρήση τερματικών κινητών επικοινωνιών, και ιδίως υπηρεσιών τρίτης γενιάς για πληρωμές μικρών ποσών** θέτει το ερώτημα σε ποιο βαθμό η υφιστάμενη κανονιστική ρύθμιση στον τραπεζικό τομέα ισχύει και για τον τομέα των κινητών επικοινωνιών. Η εν λόγω ρύθμιση, που δεν προβλέφθηκε έχοντας υπόψη πακέτα υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών – ιδίως εφαρμογές για την πληρωμή συναλλαγών – ενδέχεται να αποτελέσει σοβαρό εμπόδιο και να αποθαρρύνει καινοτόμες υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξετάζουν επί του παρόντος το θέμα αποβλέποντας, εφόσον απαιτηθεί, στην προσαρμογή υφιστάμενων κανόνων.

3.3 Μακροπρόθεσμη προσέγγιση

Μολονότι η εγκατάσταση και ανάπτυξη υπηρεσιών τρίτης γενιάς αντιμετωπίζει στην παρούσα συγκυρία άμεσα και σημαντικά προβλήματα, πρέπει επίσης να εξεταστούν εγκαίρως και οι μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις.

Μακροπρόθεσμη διάθεση ραδιοφάσματος

Ένα μείζον αν και συχνά παραμελημένο επίτευγμα της κοινοτικής εναρμόνισης είναι η έγκαιρη και αποτελεσματική διάθεση εναρμονισμένων ζωνών φάσματος για λειτουργία επί υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Χωρίς την κοινοτική αυτή προσέγγιση θα ήταν πολύ δύσκολο να εξασφαλισθεί η διάθεση των ίδιων συχνοτήτων τρίτης γενιάς σε ολόκληρη την Ευρώπη, ώστε να υποστηρίζεται πανευρωπαϊκή περιαγωγή και οικονομίες κλίμακας, δύο ουσιαστικοί παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία της περίπτωσης των GSM.

Το ραδιοφάσμα που διατίθεται σήμερα στην Ευρώπη για υπηρεσίες τρίτης γενιάς είναι το αποτέλεσμα διαδικασίας σχεδιασμού που άρχισε περίπου μία δεκαετία νωρίτερα. Ενόψει της μελλοντικής διάθεσης του περιορισμένου αυτού πόρου, δεν είναι επομένως πρόωρη η έναρξη της διαδικασίας σχεδιασμού στην παρούσα φάση, μολονότι μόλις τώρα αρχίζει η αγορά υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Η Επιτροπή δρομολόγησε τη διαδικασία σχεδιασμού στη συνέχεια της παγκόσμιας διάσκεψης ραδιοεπικοινωνιών WRC2000, όπου προσδιορίστηκαν ορισμένες ζώνες ραδιοσυχνοτήτων στις διάφορες περιφέρειες προς εξέταση για την κατανομή ραδιοφάσματος, πλέον των ήδη υφιστάμενων ζωνών. Κατ'εφαρμογή της απόφασης

²⁶

Το πρόγραμμα διαθέτει προϋπολογισμό ύψους 100 εκατομ. ευρώ για χρονική περίοδο 5 ετών. Προγραμματίζεται να διαρκέσει έως τον Ιανουάριο του 2005. Πληροφορίες παρέχονται στη διεύθυνση <http://www.cordis.lu/econtent/>.

UMTS, η Επιτροπή εξέδωσε εντολή προς την CEPT²⁷ ώστε να προβεί στις απαραίτητες τεχνικές διαβουλεύσεις με σκοπό τον καθορισμό των προτιμητέων στην Ευρώπη ζωνών φάσματος, καθώς και για να εξετασθεί το χρονοδιάγραμμα της πραγματικής διάθεσης των εν λόγω ζωνών. Πριν από το τέλος του έτους αναμένεται η επίτευξη συναίνεσης ως προς τις δύο πρώτες πτυχές, όπου θα υπογραμμίζεται η μακροπρόθεσμη δέσμευση των δημοσίων διοικήσεων για διάθεση επαρκών πόρων ραδιοφάσματος.

Προς ευέλικτη χρήση του ραδιοφάσματος

Καθίστανται σήμερα περισσότερο αντιληπτά τα οφέλη ενός **περισσότερο ευέλικτου πλαισίου διαχείρισης των δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος**, με αποτέλεσμα μεγαλύτερη ρευστότητα των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στον τομέα των ραδιοεπικοινωνιών. Το θέμα αυτό προέκυψε πρόσφατα, στο πλαίσιο της συζήτησης σχετικά με την πιθανή ανασυγκρότηση της αγοράς υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Το δικαίωμα χρήσης του φάσματος συνδεόταν έως τώρα με άδειες υπηρεσιών, η δυνατότητα μεταβίβασης των οποίων περιορίζεται βάσει της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας, σε περίπτωση περιορισμένου αριθμού αδειών. Στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, λόγου χάρη, ο μόνος τρόπος για μεταβίβαση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος σήμερα είναι έμμεσος, μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών (υποκείμενων στους κανόνες ανταγωνισμού) ή μέσω επιστροφής της άδειας στη δημόσια διοίκηση, η οποία στη συνέχεια προσφέρεται ως νέα άδεια, κατ'εφαρμογή των απαραίτητων δημοσίων και ανοικτών διαδικασιών επιλογής. Τον Ιούλιο του 2003, η νέα δέσμη κανονιστικών ρυθμίσεων θα δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εισαγάγουν την εμπορία ραδιοφάσματος, υποκείμενη σε ορισμένους διαδικαστικούς όρους²⁸.

Χρησιμοποιώντας τους μηχανισμούς που προβλέπονται στην απόφαση για το ραδιοφάσμα, η Επιτροπή επιδιώκει την καθιέρωση διαλόγου με τη βιομηχανία και τους εθνικούς ρυθμιστικούς φορείς σε θέματα **δευτερογενούς εμπορίας** ραδιοφάσματος καθώς και για τις επιπλοκές της. Θα περιλαμβάνεται εξέταση των όρων εμπορίας εναρμονισμένου ραδιοφάσματος και συζήτηση σχετικά με το χρονοδιάγραμμα εισαγωγής σε διάφορα κράτη μέλη, για την αποφυγή στρεβλώσεων κατά τη διαδικασία εκχώρησης για υπηρεσίες κοινοτικής κάλυψης ή κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Η εμπορία του ραδιοφάσματος ενέχει το δυναμικό διαμόρφωσης του μελλοντικού υποδείγματος όσον αφορά την κοινοτική πολιτική ραδιοφάσματος. Από την άποψη αυτή πρόκειται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση επίσης του μελλοντικού τομέα υπηρεσιών τρίτης γενιάς, μολονότι δεν θα πρέπει να αναμένεται ως λύση σε βραχυπρόθεσμα προβλήματα. Ενώ θα μπορούσε να εξετασθεί η δυνατότητα εμπορίας όσον αφορά νέες άδειες, λόγου χάρη στο πλαίσιο των ζωνών επέκτασης τρίτης γενιάς, βάσει της υφιστάμενης κανονιστικής ρύθμισης είναι πάντως περιορισμένη η δυνατότητα εφαρμογής της σε υφιστάμενες άδειες τρίτης γενιάς.

Οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς ως ανοικτό περιβάλλον υπηρεσιών

²⁷ Η εντολή αυτή απεστάλη στη CEPT στις 9 Μαρτίου 2001, έπειτα από διαβούλευση με την επιτροπή αδειοδότησης, ref. LC/01/02 rev2.

²⁸ Άρθρο 9, παρ. 3 της οδηγίας πλαίσιο, 2002/21/EK.

Οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς είναι πιθανό ότι θα απέχουν ριζικά από το σήμερα επικρατούν μοντέλο, της αμφιμονοσήμαντης σχέσης μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης κινητών επικοινωνιών και των πελατών τους. Στις υπηρεσίες τρίτης γενιάς η προέλευση μεγάλου μέρους των χαρακτηριστικών της υπηρεσίας στα οποία έχει πρόσβαση ο πελάτης δεν ελέγχεται πλέον κατ'ανάγκη ή πλήρως από τον φορέα εκμετάλλευσης. Θα πρέπει να υπάρξει πρόσβαση σε καινοτόμες εφαρμογές ή ειδικό περιεχόμενο ακόμα και όταν η προέλευση είναι εκτός του δικτύου που ελέγχει ο φορέας εκμετάλλευσης, καθώς και διαμέσου διαφόρων δικτύων. Με τον τρόπο αυτό τίθεται το θέμα της εξασφάλισης ότι η τεχνολογική πλατφόρμα τρίτης γενιάς θα μπορεί να υποδεχθεί **ανοικτό περιβάλλον υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών**. Οι εμπειρογνώμονες προβλέπουν την εμφάνιση σημαντικών δυσχερειών στην περίπτωση που επικρατήσουν κλειστά, ιδιόκτητα τερματικά και διαρθρώσεις δικτύου. Ο ανοικτός χαρακτήρας υπερβαίνει τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς υπό το πρίσμα της σύγκλισης των περιβαλλόντων των εκάστοτε υπηρεσιών (π.χ. εφαρμογές προσωπικού υπολογιστή μέσω κινητών χειροσυσκευών). Στο πλαίσιο αυτό, ο ανοικτός χαρακτήρας θα αποτελέσει καίριο παράγοντα διευκόλυνσης της σύγκλισης.

Για τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς πρέπει ο ανοικτός χαρακτήρας να εξασφαλίζεται σε διάφορα επίπεδα. Λόγου χάρη, οι φορείς ανάπτυξης εφαρμογών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις δυνατότητες μεμονωμένων χειροσυσκευών που θα έχουν σχεδιασθεί από διάφορους κατασκευαστές. Η ύπαρξη διαφορετικών λειτουργικών συστημάτων που χρησιμοποιούν τα τερματικά, η επιλογή διαφυλλιστών και η έλλειψη τυποποίησης των τερματικών με δυνατότητες Java αποτελούν, μεταξύ άλλων, δυνητικά εμπόδια για το σχεδιασμό εφαρμογών που απευθύνονται σε μεγάλο αριθμό χειροσυσκευών ή για τη δυνατότητα επεξεργασίας ειδικού περιεχομένου. Είναι θέμα καίριας σημασίας η εκπόνηση ανοικτών και διαφανών προδιαγραφών διεπαφής για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων αυτών. Σε επίπεδο δικτύου, η δυσκολία προκύπτει από το γεγονός ότι μέρος των απαιτούμενων δυνατοτήτων για την υποστήριξη σύνθετων εφαρμογών είναι εγκατεστημένες στο δίκτυο. Τούτο ενέχει τον κίνδυνο οι ιδιόκτητες αρχιτεκτονικές δικτύου να καταστούν πρόσκομμα για τους φορείς ανάπτυξης εφαρμογών.

Η Επιτροπή θα μπορούσε να παρατηρήσει ότι το θέμα έχει αναγνωρισθεί από τη βιομηχανία και ότι καταβάλλονται προσπάθειες για την εξεύρεση λύσεων. Η Επιτροπή ενθαρρύνεται επίσης από τις διεξαγόμενες προσπάθειες τυποποίησης στο πλαίσιο της 3GPP προς την κατεύθυνση καθιέρωσης της βάσης για πρόσβαση σε ανοικτές υπηρεσίες. Έχουν δρομολογηθεί διάφορες πρωτοβουλίες, όπως η ανοικτή αρχιτεκτονική κινητών επικοινωνιών (OMA), από την κατασκευαστική βιομηχανία, ενώ ο αντίκτυπός τους θα εξαρτηθεί από την ευρύτερη υποστήριξη των πωλητών και ιδίως των φορέων εκμετάλλευσης. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή σημείωσε επίσης την πρωτοβουλία M-Service που δρομολόγησε η Ένωση GSM. Και οι δύο προσπάθειες εμπεριέχουν μεγάλο δυναμικό για επίτευξη συνέργειας.

Η κίνηση από την τρίτη γενιά προς μία δικτυακή προσέγγιση που θα στηρίζεται στο Ίντερνετ θα διευκολύνει τη διατήρηση των ανοικτών χαρακτηριστικών των υπηρεσιών, ενόψει επίσης και της συμπερίληψης στην τρίτη γενιά της οικογένειας των εναλλακτικών πλατφορμών, ασύρματων ή σταθερής πρόσβασης, που θα χαρακτηρίζει την πλήρως ανεπτυγμένη κοινωνία της πληροφορίας. Τούτο θα αποτελέσει αντικείμενο χωριστής έκθεσης της Επιτροπής, όπως ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την εξέλιξη της αξιακής αλυσίδας που περιβάλλει τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς και θα εξετάσει την ανάληψη δράσης σε ενδεχόμενο που η εξέλιξη των τεχνολογιών τρίτης γενιάς προς την κατεύθυνση ανοικτού και ανταγωνιστικού περιβάλλοντος υπηρεσιών θα μπορούσε να απειληθεί από ιδιόκτητες (αποκλειστικές) λύσεις που επιλέγονται από μεμονωμένους συντελεστές στο χώρο των κατασκευαστών. Στο πλαίσιο αυτό θα εξετάσει η Επιτροπή το ρόλο όλων των εμπλεκόμενων, συμπεριλαμβανομένων όσων τροφοδοτούν τον τομέα των κινητών επικοινωνιών με προσφορές περιεχομένου ή εφαρμογών.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι τα εμπορικά βιώσιμα προηγμένα ασύρματα συστήματα, συμπεριλαμβανομένης της τρίτης γενιάς, είναι απαραίτητα ώστε η Ευρώπη να επιτύχει τους στόχους που τέθηκαν στη Λισαβόνα όσον αφορά την ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης και την υλοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας.

Έπειτα από συνεχείς προσπάθειες για την ανάπτυξη κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς και την προετοιμασία της εισαγωγής μιας νέας γενιάς ασύρματων υπηρεσιών, αρχίζει επιτέλους η εγκατάσταση των δικτύων ενώ παράλληλα εμφανίζονται οι δυνατότητες μιας αγοράς σημαντικού δυναμικού, μολονότι παραμένει η αβεβαιότητα ως προς τη συγκεκριμένη εξέλιξή της.

Εκτός από τη γενική οικονομική ανάκαμψη, στην οποία ο τομέας των κινητών επικοινωνιών συμπεριλαμβανομένης της τρίτης γενιάς θα μπορούσε να έχει ουσιαστική συμμετοχή, ο κλάδος θα αναπτυχθεί καλύτερα εφόσον αφεθεί η αγορά να κατευθύνει τη διαδικασία, καθώς επίσης και εξασφαλίζοντας τη δυνατότητα ώστε από τον υγιή ανταγωνισμό να προκύψουν νέα προϊόντα, ελκυστικά για τους καταναλωτές. Οι δημόσιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής, μπορούν πάντως να συμβάλουν στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης στον τομέα εξασφαλίζοντας προβλέψιμο και σταθερό περιβάλλον κανονιστικών ρυθμίσεων, που θα συμβάλει στη διατήρηση ανταγωνιστικής αγοράς εξυπηρετώντας τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Για το άμεσο μέλλον, μπορούν οι διοικήσεις να αναλάβουν δράση ώστε να συμβάλουν στην υπερνίκηση των δυσκολιών που αντιμετωπίζονται όσον αφορά την υλική ανάπτυξη των δικτύων, εναρμονίζοντας τους όρους και επιταχύνοντας τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για την απόκτηση των θέσεων εγκατάστασης των σταθμών βάσης. Μπορούν, επιπλέον, να υποστηρίξουν τις προσπάθειες για τη βελτίωση της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με την ασφαλή χρήση εξοπλισμού κινητών επικοινωνιών.

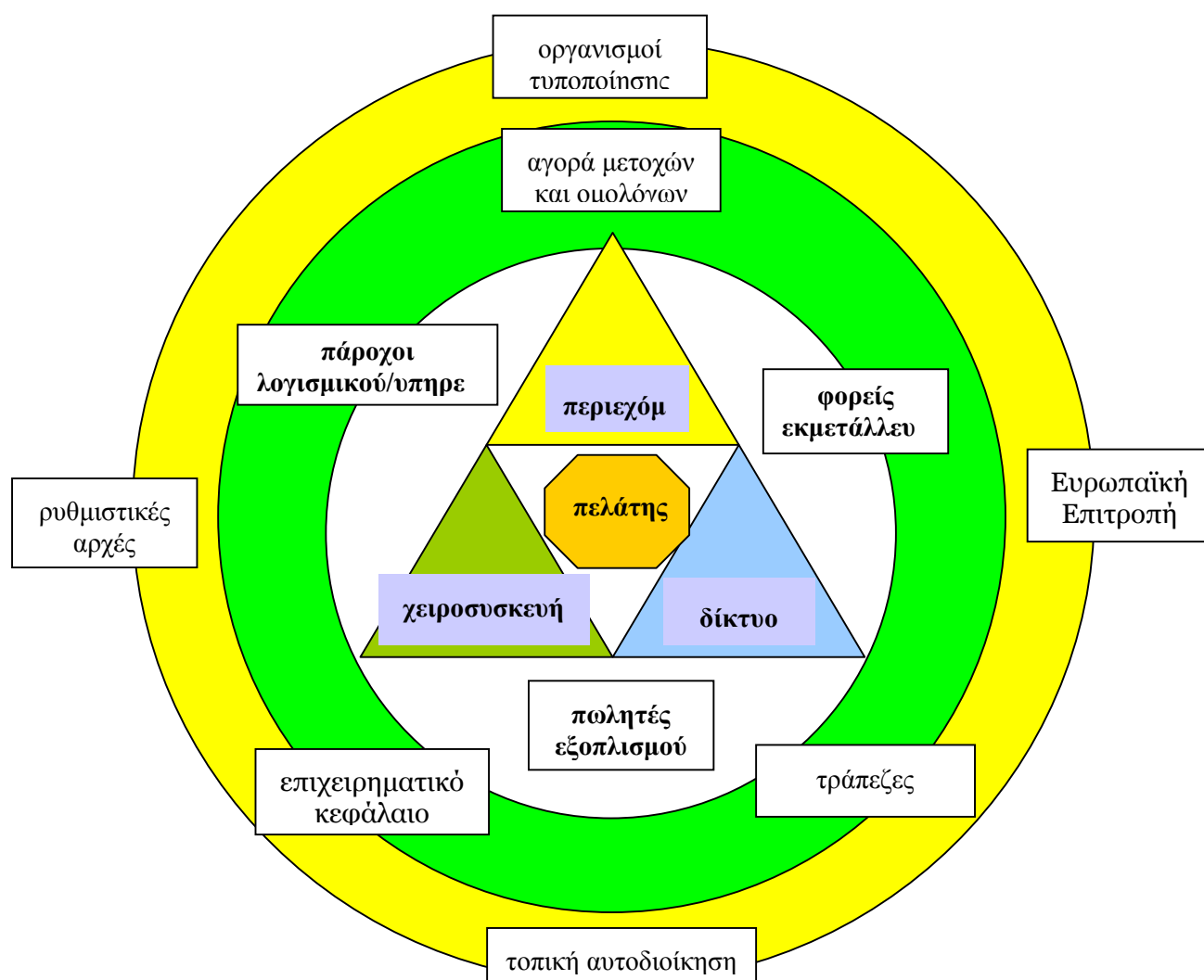
Μακροπρόθεσμα, η έλλειψη εναρμόνισης όσον αφορά τους όρους αδειοδότησης και εκχώρησης υπηρεσιών τρίτης γενιάς σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να παρεμποδίσει την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς τηλεπικοινωνιών, καθώς και να προκαλέσει στρεβλώσεις στην αγορά και αβεβαιότητα στον τομέα. Τούτο πρέπει κατά το δυνατόν να αποφευχθεί στο μέλλον, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της προσεχούς ένταξης στην ΕΕ νέων χωρών.

Η Επιτροπή προτίθεται να χρησιμοποιήσει το νέο πλαίσιο των κανονιστικών ρυθμίσεων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες κατά τρόπο ώστε να συνεργαστεί με τις εθνικές διοικήσεις για την ανάπτυξη νέων εναρμονισμένων μεθόδων αδειοδότησης και χορήγησης δικαιωμάτων χρήσης για νέες άδειες παροχής υπηρεσιών τρίτης γενιάς και για άλλες ασύρματες εφαρμογές.

Έως ότου αναπτυχθεί πλήρως η αγορά, η εισαγωγή και εδραίωση των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς αποτελεί συνεχιζόμενη διεργασία για την οποία απαιτείται και επιβάλλεται απαρέγκλιτη προσοχή εκ μέρους των δημόσιων αρχών. Δεν υφίστανται εύκολες απαντήσεις στις εκκρεμούσες προκλήσεις, όμως οι κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς έχουν ήδη αναπτύξει επαρκή προωθητική δύναμη ώστε να υπερνικήσουν τις δυσχέρειες του παρόντος: η Επιτροπή είναι βέβαιη όσον αφορά τις υφιστάμενες δυνατότητες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Υπηρεσίες τρίτης γενιάς - εποπτικό σχήμα



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

ARPU	Μέσο εισόδημα ανά χρήστη (Average Revenue Per User)
CEPT	Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών (Conférence Européenne des Postes et Télécommunications)
EMF	Ηλεκτρομαγνητικά πεδία
GPRS	Γενική πακετική ραδιοϋπηρεσία (General Packet Radio Service)
GSM	Παγκόσμιο σύστημα κινητών επικοινωνιών (Global System for Mobile communications)
IP	Πρωτόκολλο Ίντερνετ (Internet Protocol)
IST/TKΠ	Το πρόγραμμα για τις τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση
MP3	Πρότυπο συμπίεσης για ακουστικές συχνότητες (Compression standard for audio)
NIS	Μερισμός (κοινή χρήση) υποδομής δικτύου (Network Infrastructure Sharing)
OMA	Ανοικτή αρχιτεκτονική κινητών επικοινωνιών (Open Mobile Architecture)
PDA	Προσωπικός ψηφιακός βοηθός (Personal Digital Assistant)
RTD/ETA	Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (Research and Technological Development)
SMS	Υπηρεσία μικρών μηνυμάτων (Short Messaging Service)
TMT	Τηλεπικοινωνίες, Μέσα Επικοινωνίας, Τεχνολογία (Telecoms, Media, Technology)
UMTS	Παγκόσμιο Σύστημα Κινητών Τηλεπικοινωνιών (Universal Mobile Telecommunications System)
WRC	Παγκόσμια Διάσκεψη Ραδιοεπικοινωνιών (World Radiocommunications Conference)
2G	GSM (στην Ευρώπη)
2.5G	GPRS και EDGE (στην Ευρώπη)
3G	Συστήματα και υπηρεσίες που βασίζονται στην ομάδα προτύπων ITU IMT-2000 της ΔΕΤ (ITU)

3GPP

"Έργο εταιρικής συνεργασίας τρίτης γενιάς (πρωτοβουλία τυποποίησης)"